

Värskas valla sõnumid

Number 3(10) september 2006

Raul KUDRE, vallavanem

Kaunis suvi on möödas. Töötajatel on puhkused läbi ja kõik on oma tegevustega juba uue hooga pihta hakanud või vanast kohast jätkanud. Vallamaja suvel tühjaks ei jäänud, sest kollektiivpuhkust ei olnud ning usun, et kõik vallakodanikud said oma vajalikud asjatoimetused korda ajatud.

Üheks lue käimatõmbajaks peale suvepuhkusi on kooli algus ja 01. september. Väga hea meel oli näha Värskas Gümnaasiumi ja Värskas Muusikakooli koolialguse aktustel rõõmsate nägudega noori ja puhanud õpetajaid.

Hiljutine Setomaa Valdade Liidu poolt korraldatud ettevõtlusfoorum tõstis üles meie nõrkused ja tegevus-

Koostöötahet kõigile!

sed. Nõrkusena toodi välja piirkonnas inimeste vähenemist ja vananemist. Samas rõhutati, et siia jäävad selle kandi patriiidid ja nende inimeste peale tasub loota. Ühe tugevusena nimetati veel meie kultuuri, mis annab piirkonnale oma identiteedi.

Väikese inimpotentsiaaliga võideldes on meie üheks väljapääsuks koostöö erinevatel tasanditel.

Ülepiiriline Interreg III projekt, kus juhtpartneri, Värskas valla partneriteks on Meremäe vald ja Pihkva linna administratsioon koos munitsipaaltegevõtuga „Svoi Dom“, toob valda järgmisel suvel kaevamistööd.

Projekti peamiseks tegevuseks on Värskas aleviku kanalisatsioonitrasside renoveerimine koos reoveepuhasti ehitamisega. Ehitustööde käigus tekkivatel ümberkorraldustel loodame inimestel mõistvat suhtumist kuna peale ehitust paraneb meie kõigi elukvaliteet ja vähenen reostusohu Värskas lahte.

Maakonnaga koostöös on lõppjärgus küllade internetiseerimise projektid. Oktoobris peab valla 8 külas Treskis, Saates, Matsuris, Saaboldas, Lobotkas, Kolodovitšas, Verhuulitsas ja Kolosso-

vos olema võimalik liituda internetiga. Veel kümnelt külal on võimalus liituda orienteervalt kuu aega hiljem.

Kohalik koostöö - Saates kooli sulgemise otsus kevadel ei tulnud volikogus kellelegi kerge südamega. Usun, et seda rahuleavamalt tehakse volikogus Saates koolimaja baasil tegutsema hakkava uue ärühtingu asutamise otsus. Sellel suvel oli teede ehituse keskpunkt kogunenud Saatesse.

Vald ehitab uusi teid ja riik muudab tolmuvabaks Perdaku ning Pattina teed. Kooskõlastusel on vallas Saates-Matsuri ühendustee eelprojekt. Valla ja külade vaheliseks heaks koostöö näiteks võib tuua Podmetsa paadisilla valmimise. Samuti jätkub külade kokkusaamiste ja külalplatside hooldamise toetamine valla eelarvest.

Üheks probleemseks kohaks ehitiste vallas on tõusnud Kaitseministeeriumi sidemast Tonjas, kus pörkuvad kohalike külaelanike huvid, riigikaitseleelise huvid ja lisaks veel vallale võimalik kahjunõude esitamise oht. Riigisaladusega kaitsitud mastile on Kaitseministeerium

nõus paigaldama interneti seadmed, mis lahendaksid küla interneti probleemid. Siin peame vallaga, külaga, ministeeriumiga ja maavalitsusega leidma ühise lahenduse.

Valla volikogu valis napi häälteenamusega Värskas valijameheks Ülo Kõivo. Otseiselt muljeid valimispäevast saate küsida temalt endalt ja loete ka valla lehest, kuid minul on heameel tõdeda, et presidendiks sai praegune rahva lemmik Toomas Hendrik Ilves. Loodame, et ta jõuab lähitulevikus külastada ka Värskas valda.

Head meelt valmistab valla majandusnõunik ja kultuurikeskuse juhataja ametikohad.

Ilmad muutuvad pidevamaks ja varsti on jõulud käes. Kunagi käis Vello Saar välja lubaduse, et valla jõulupidu toimub veekeskuses. Praeguseks on kopp maasse löödud ja veekeskus peaks valmima 2007. aasta augustiks. Seega jõule sellel meeleveikesuses tähistada ei saa, kuid järgmistel jõulude ajal loodetavasti avaneb meil see võimalus.

Jõudu ja jaksu valla ettevõtlikele inimestele!

Eestile valiti uus president

Käesoleva aasta augusti- ja septembrikuu oli täis pingeid ning arutusi. Kõiki huvitas, kes on Eesti järgmine president. Nagu kahel eelmisel presidendivalimisel nii ka sellel aastal ei tulnud Riigikogu presidendivalimise toime ning uue presidendivalimiseks kutsuti kokku valimiskogu.

Valimispäevaks, 23. septembriks olid mõlema presidendikandidaadi poolehoidjad organiseerinud pealinna toetuskontserdid. Rahvuskooper "Estonia" hoone ümber oli kogunenud palju rahvast ja mõlemad sündmused leidsid oma kuulajaskonna. Rohke osalejate arv ning kõikjal lehvivad rahvuslipud näitasid kui olulisel on seekordsed presidendivalimised.

Laupäeva keskpäeval algas valimiskogu istung kuhu kuulsid Riigikogu liikmed ja valdadest valitud valijamehed, kokku 345 valijat. Valimised

kulgesid näiliselt rahulikult, kuid siiski pingelises õhkkonnas. Valimiskogul õnnestus president valida kohe esimeses valimisvoorus. Koos sügise saabumisega sai Eestimaa endale uue presidendid: Toomas Hendrik Ilvese.

Oma esimeses kõnes valimiskogule ees peale tulemuse kinnitamisest, rõhutas Toomas Hendrik Ilves: „Pöörame uue ja puhta lehekülje. On vaja edasi liikuda. /.../ Keskendugem tulevikule: ainult seda meilt oodatakse.”

Enne valimisi tehtud rahvaküsitluses selgus, et 2/3 eestimaalast soovis uut presidenti Toomas Hendrik Ilvese näol.

Uuel presidendil on nüüd võimalus näidata, et ta suudab täita talle pandud lootused ja viia elu kogu Eestimaal, sh ka Setomaal, edasi.

Ülo KÕIVO, Värskas valla valijamees

President Toomas Hendrik Ilves Tänukõne Estonia kontserdisaalis 23. septembril 2006

„Ma tänan südamest kogu Eesti rahvast, kes on mind selle pika kampania ajal toetanud. Ma tänan valijamehi, kelle tänane otsus kajastab Eesti rahva enamuse seisukohti. Ma tänan erakondi, kes alates kevadest on püüelnud kompromissi poole ning kelle kandidaatide vahel käis elav ja Eesti elu edendav debatt.

Minu eriline tänu kuulub neile Eesti arvamusliidritele, kultuuritegelastele, teadlastele, muusikutele, kes kodanikena tegid teatavaks oma seisukoha.

Ma tunnustan Arnold Rüttilt viimasel viiel aastal tehtud töö eest. Meie viimastel päevadel aset leidnud debatid olid sisukad ja väärivad. Me suutsime olla üle isiklikest süüdistustest ja mõelda sellele, mis on Eestile kasulik. Meil on erimeelsusi, kuid meil

Foto: Andres Mandre

mõlemal on südames Eesti tulevik.

Nüüd on kampania läbi. Pöörame uue ja puhta lehekülje. On vaja edasi liikuda. On aeg pingest maha võtta, pahasti ütle mised andestada. Eesti ühiskonda ei huvita, kes poliitikutest on omavahel sõbrad ja kes vastased. Keskendugem tulevikule: ainult seda meilt oodatakse.”

TEATED

Põlvamaa internetiseerimine on lõpusirgel

Värskas vallas on praegu käimas kaks internetiprojekti – "Põlvamaa Internetiseerimine" ja „Külatee3“.

Projekti "Põlvamaa internetiseerimine" toetab Euroopa Liidu Phare CBC programm, selle raames loodud traadita internivõrk koosneb 16 masti paigaldatud 22 raadioside tugijaamast ja 132 külaühendusest. Seadmete hanke ja paigalduse toostas riigihanke võitnud AS Vendomar. Edaspidi hakkab teenuse osutamise tegelema AS Elion Ettevõtte.

Värskas vallas tuleb interneti püsiühenduse selle projekti kaasabil Treski, Saatses, Matsuri, Saabolda, Kolodavitsa, Lobotka, Verhulitsa ja Kolossova külas.

Interneti saamiseks peavad olema olemas vajalikud seadmed – ruuter, antennimastid jne. Püsiühenduse eest tuleb maksma hakata 195 krooni kuus ning lepinguid saab Elioni esindustes sõlmida hakata alates oktoobrist.

Maapiirkondade internetiseerimise sihtprogrammis „Külatee3“ osalevad Riigi Infosüsteemide Arenduskeskus, maavalitsused ning kohalikud omavalitsused.

Riigihanke võitnud Elion Ettevõtte AS rajab 1. novembriks 2006. aastal traadita internivõrgu ja pakub edaspidi interneti püsiühendust plaanide kohaselt Korela, Kostkova, Senniki, Tonja, Ulitina, Vederniki ja Orsava külas (Toimetaja märkus: Podmotsa ja Velna küla internet on võimalik

lahendada läbi olemasolevate seadmete.)

Interneti saamiseks peab esitama liitumiseavalduse Elion Ettevõtte AS-le. Samuti peavad koduläheduses olema täidetud järgmised tingimused:

- maapinnast vähemalt 7 m kõrguse järgalt kinnitatud antennimasti olemasolu;
- ligipääs antennimastile (nt. redeli olemasolu);
- võimalus vedada kaabel antennimastist tuppa;
- võimalus paigutada siseseadet (e. lõppkasutaja seadme) nii, et väliantenni ja siseseadme vahelise kaabli pikkus on maksimaalselt 20 m;
- 220V 50Hz toitevoolu olemasolu lõppkasutaja seadmele.

Liitumistasu on 990 krooni, mis sisaldab seadmete paigaldust ja kõiki installatsiooniõid. Interneti paketi eest tuleb maksta 195 krooni kuus.

Kuigi tegemist on kahe projektiga, ei ole tarbija jaoks sisuliselt vahet, millist võrku pidi internet talle koju jõuab.

Põlvamaale iseloomulikud metsad ja mäed takistavad traadita interneti levimist, mistõttu kõikide soovijateni interneti selle projektiga ei jõua. Siiski on leviala tublisti laienenud ning võib loota, et järgnevatel aastatel jooksul suureneb interneti kättesaadavus külasid veelgi.

Külli KIVIOJA
SA Põlvamaa Arenduskeskus

Tähelepanu, ettevõtjad!

Värskas vallavalitsus kavatses taotleda Setomaa Arenguprogrammi toetust Värskas valla ettevõtetele interneti püsiühenduse tagamiseks ja/või parendamiseks. Paigaldatavad seadmed jäävad valla

omandisse, kuid sõlmitakse ettevõtjaga rendileping.

Palun teatage oma huvist arendusnõunik Rutt Riitsaarele telefonil 79 64 608, 52 71 906 või e-mail teel rutt@verska.ee 20. oktoobriks 2006.

Kultuuri- ja spordiürituste 2007. aasta tootluste tähtsused

Volkikogu kultuuri- ja hariduskomisjon annab teada, et ootab 15. oktoobriks vormikohaseid taotlusi paberkanjal 2007. aasta kultuuri- ja spordiürituste kalendriks. Lisamiseks ja finantseerimiseks tegeakse. Taotlusi oodatakse eelkõige valla kultuuri- ja haridusametustel aga ka küla-venematel ning kõigil teistel kel pealehakkamist üritust läbi viia.

Käesoleval aastal oli kultuuriürituste fondi summa 102 250 krooni ja spordiürituste summa 93 000 krooni. Toetuste eraldamise otsustab haridus- ja kultuurikomisjon. Toetust saanud ürituste nimekirja on Värskas Kultuurikeskusele aluseks 2007. aasta kul-

tuurikalendri koostamiseks. Fondi üldsummat on aluseks valla eelarve vastavate ala-jaotuste kinnitamiseks.

Esitavas taotluses kindlasti märkida ürituse nimi, toimumise aega ja koht, korraldaja, ürituse lühikirjeldus ja eelarve. Oma- ja/või kaasfinantseeringu korral see kindlasti eelarves välja tuua.

Kellel on 2006. aasta ürituse aruanne esitamata, palun enne 15. oktoobrit see kindlasti esitada.

Infot ja taotluse, aruanne blannette saab valla kodulehelt www.verska.ee, link „Kultuur“ ning arendusnõunikult. Taotlused tuua vallasekretäri abi kabinetti.

Volkikogu kehtestas Värskas valla üldplaneeringu aastateks 2006–2016

Värskas valla üldplaneering algutati aastal 2004 ning valmis moodustatud planeerimisrühmade vahelises koostöös, kuhu kuulusid erinevate teemavaldkondade kohalikud esindajad. Üldplaneeringu elluviimisele oli täiendavate ekspertidena kaasatud Siseministeeriumi planeeringute osakonna juhatajat Jüri Lassi ning OÜ Hendrikson ja Co eksperti Heiki Kallet. Samuti nõustasid ja andsid oma erapooletu eksperthinnangu valla tähtsaima arengudokumendi elluviimisel Eesti Planeerijate Liidu liikmed.

Värskas valla maanõuniku Juris Juhansoo sõnul tähendab üldplaneering eelkõige kokkuleppeid. Üldplaneering on vajalik valla territooriumil olevate maaning veelade parima kasutamise saavutamiseks ja see on koostatud lähtudes lähi-

ma 10-15 aasta perspektiivist.

Üldplaneering tugineb valla arengukava toodud tulevikvisioonide ning strateegiatele ja loob eeldused valla ruumilise arengu järjepidevuseks. Vastuvõetud üldplaneering saab olema aluseks detailplaneeringute koostamisele ja ehitus- ning maakorraldusele.

Volkikogu kehtestas juulikuu istungil valla üldplaneeringu ning dokumendiga saab tutvuda valla koduleheküljel www.verska.ee link „üldplaneering“. Üldplaneeringu aktuaalsuse säilitamiseks peab kehtivat üldplaneeringut perioodiliselt üle vaatama ja vastavalt vajadustele läbi üldplaneeringu protsessi uuendamata.

Rutt RIITSAAR,
arendusnõunik

Vallavolikogu tööst maist kuni septembrini

24. 05. 2006 istungil

- Otsustati, et Värskas vald osaleb Põlva maakonna internetiseerimise ühisprojekti „Küla Tee 3“. Eraldati projekt Värskas valla külade Kolossova, Korela, Kostkova, Podmotsa, Senniki, Tonja, Ulitina, Velna, Orsava, Vederniki internetiseerimise kaasfinantseerimiseks kuni 50 000 krooni.
- Kehtestati detailplaneering „PIIRI“ aadressiga Värskas vald, Väike-Rõnsa küla, avalikult väljapanekul esitatud kujul.
- Kinnitati „Kultuuri- ja spordiürituste finantseerimise kord“.
- Kinnitati „Värskas Valla kohalike teede registreerimise põhimäärus“.

22. 06. 2006 istungil

- Kinnitati Värskas valla ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukava aastateks 2006–2018.
- Muudeti Värskas valla põhimäärust.
- Kinnitati Värskas valla lisaeelarvet.
- Kinnitati Värskas valla 2005. a majandusaasta aruanne.

21. 07. 2006 istungil

- Muudeti vallavalitsuse liikmete koosseisu. Värskas Vallavalitsuse liikmete hulgast arvati välja Kari Jaago.
- Arvati välja Värskas valla valimisjaoskonna komisjonist Kari Jaago vastavalt tema avaldusele. Kinnitati Värskas valla valimisjaoskonna komisjon järgmises koosseisus: Eha Küd-esimees, Luule Ülend, Zinaida Pedastik, Kalev Leopard, Tulve Sultson, Juris Juhansoo, Toivo Kruusamäe, Helena Kudre.
- Kutsud tagasi osatühingu Värskas Calor juhatuse liige Kari Jaago vastavalt tema avaldusele. OÜ Värskas Calor juhatuse koosseisu muutmine registreerida Äriregistris.
- Kehtestati Värskas valla üldplaneering aastateks 2006–2016.

14. 09. 2006 istungil

- Kinnitati Värskas Vallavolikogu esindaja valimiseks Vabariigi Presidendi valimiskogusse salajase hääletamise korraldamiseks kolmeliikmeline hääletagemiskomisjon alljärgnevas koosseisus: Valeria Litvinenko, Helgi Jõhvik, Elle Suss.
- Lähtudes salajase hääletuse tulemustest, valiti Värskas Vallavolikogu esindajaks Vabariigi Presidendi valimiskogusse Ülo Kõivo.

Volkikogu õigusaktid avalikustatakse vallavalitsuses asuval stendil ja vallakanaleis hiljemalt seitse päeva jooksul arvestades nende vastuvõtmist. Täiendavalt on volikogu õigusaktid kättesaadavad Värskas ja Saatses raamatukogus ning Matsuri külakeskuses.

Vallasekretäri abi Kaire LEPASTE

Orsava matkarajal on uus väljanägemine

Teatavasti valiti 2005. aastal Värskas vald Põlvamaa terviskikumaks ja sportlikumaks vallaks. Tekkis idee ja mõte ahihinnaks saadud 10 tuhat krooni kulutada kogu valla rahva heaks. Kõige suuremaks valupunktiks tundus olevat ümber Värskas järve kulgev matkarada.

Kohe saigi härjal sarvist haaratud ja valmis Külade taastamise ja arendamise investiveeringu programmi projekt „Orsava järve tervisevõimenduse korraldamine“. Projekt leidis rahastamist ning töid asus teostama MTÜ Pandeon Henn Neemre juhtimisel.

Tööde käigus ehitati uus 36 m pikkune sild Mustoja suudmesse, 10 m pikkune purre-sild (R. Riitsaare fotol all) ja trepid Orsava külla, rajale mõnus puhkekohad ning kaks väiksemat silda üle kraavide.

Septembri alguses kogunes grupp Värskas OK Peko liikmeid korda korstama ja puhastama sae ning trimmeritega. Lähijal paigaldab Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) rajale suunaviidid ja stendialused. Värskas Vallavalitsuse poolt pannakse rajale neli stendi lühitutvustusega: kindral Reegi

suvila, Värskas mineraalvee puurkaev, Põhjalaager ja Orsava järve.

Neile valla elanikele, kes veel ei tea rajast midagi, ütleks, et matkarada on kasutuses olnud aastaid erinevate spordiürituste korraldamisel ning õpilaste poolt kehalise kasvatususe tundide ja treeningute läbiviimisel. Matkaraja algus- ja lõpppunkt on Värskas Gümnaasiumi staadionihoone läheduses, pikemat sild 7 km. Suurem osa rajadusele olemasolevaid metsateid ja rajakesi mööda, piki järve kaldalaart umbes 10 m kaugusel järve veepiirist. Puhkekoha asukoht on kauni vaatega järvele ning asub matkaraja keskkohas. Puhkekohas on prügikastid, et hoida loodus puhtana.

Orsava matkaraja uue väljanägemise kogumaksumus on ligi 150 tuhat krooni ja projektil on nel pool: Euroopa Liidu struktuurifondid, RMK, Värskas Vallavalitsus ja Värskas Orienteerumisklubi Peko.

Esimene start oleks rajale anti 28. septembril, mil toimus traditsiooniline „Ümber Värskas järve jooks“.

Ingrit KALA,
OK „Peko“ juhatuse liige

TEATED

Uued töötajad

Vallavalitsuses asus 25. septembril tööle uus majandusnõunik Einar Raudkepp. Einar on 41-aastane põline värskalane, kes enne majandusnõunikuna tööle asumist töötas arvutisüsteemide ja internetihooldeusega. Samuti on Einar OÜ Sesame omanik ning tuntud spordi ringkonnas kui orienteeruja ja võrkpallur. Oma tegevusala muutmata ajendas Einarit soov leida uusi väljakutseid eneseteostuseks ja tegelda valla majandustegevuse juhtimisega.

Nõunik Einar Raudkepp

Uus majandusnõunik leiti teise konkursivooru järel. Esimesele konkursile laekus neli avaldust, üks kandidaat jõudis vestlusvooru ja kandideeris ka järgmisel konkursil. Teise konkursivooru laekus kuus avaldust (kokku kahes konkursivoorus 10

avaldust), vestlusvooru jõudis neli kolm. Kuna üks vestlusvooru kandidaat loobus, siis kaks kandidaati läbisid vestlusvooru.

Majandusnõuniku vastutusalana on lai, sinna kuulub: valla elektri-, soojamajandus-, veevarustus- ja ehitusalase töö koordineerimine. Samuti muutmispalaatidele korraohoid, heakorda ja jäätmemajandus, sidevõrgud, transport jmt.

Majandusnõuniku vastuvõtutajad on teisipäeval ja reedel kella 9,00–11.45, kontaktandmed: tel. 79 64746, 520 4526 ja e-mail: einar@verska.ee

Septembri lõpus asus samuti tööle uus Värka Kultuurikeskuse juhataja. Konkursi kultuurimaja juhataja kohale võitis 36-aastane Tartust pärit Raina Varep. Kultuurikeskuse juhataja kohale laekus neli avaldust, kolm neist pääses vestlusvooru.

Raina on küll kogu elu elanud Tartus kuid tema esivanemad on pärit Matsurist. Raina on töötanud 17 aastat teatris „Vanemuine“ ja puutunud lähedalt kokku teatris lavatavasse eluga. Raina põhjendas oma soovi asuda tööle Värka Kultuurikeskusesse sooviga leida väljakutseid kultuuritöö valdkonnas, ennast täiendada ja olla ise kultuuritööstuse korraldaja, mitte ainult üks osa korraldusmeeskonnast.

Kultuurimaja juhataja Raina Varep

Raina peamisteks hobideks on pärimuskultuur, folkloor ja fotograafia.

Kultuurimaja juhataja vastutusalad kuulub kogu valla kultuuritöö juhtimine ja korraldamine, valla kultuurikalendri koostamine. Kultuurikeskuse ja Saate ning Matsuri filiaali töö korraldamine, samuti valla kultuurialaste projektide kirjutamise ja juhtimine.

Raina on asunud elama Värskasse. Tema tööalased kontaktid on: tel 529 1619, 796 4712, e-mail: kultuurikeskuse@verska.ee.

Värka vallavalitsus soovib mõlemale uuele töötajale kiiret sisseelamist tööses ning edu. Loodame, et vaalarahvas on uute töötajate suhtes heatahtlik ja koostöödalis.

Rutt RIITSAAR,
arendusnõunik

Elluviimisel on mahukas kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimise projekt

Juuni lõpus võttis programmi INTERREG IIIA juhtkomitee vastu otsuse teoetada Värka Vallavalitsuse eestatud projektitaotlust Värka alevikus, Väike-Rõnsa ja Obinita külas ja Pihkva linnas Otradjana tänaval. Koostatakse Pihkva linna järgmise tänava reoveesüsteemi ehitusprojekt ja teostatakse ehitusjärelvalvet objektide üle. Sellesse tööpaketti kuulub ka teise projekti juhtkomitee seminari korraldamine Pihkvas.

Projekti juht on Urmas Raag (AS Võru Vesi), projekti assistent on Rutt Riitsaar ja finantsjuht Leie Hääl. Meremäe valla projekti meeskonda kuulub raamatupidaja Iive Lillmäe ja arendusnõunik. Projekti juhtnõukogusse kuuluvad eesti poole pealt Värka vallavanem Raul Kudre ja Meremäe vallavanem Peeter Sibul.

Käesolevaks ajaks on projekti meeskonna liikmed osalenud juulis Riiskonna toimuval juhtpartnerite infoseminaril, septembris Tartus toimunud auditiseminaril ja iga kahe nädala tagant töökoosolekul. Kanalisatsioonisüsteemide ja reoveepuhasti ehituse (Värka ja Obinita) riigihankele on välja kuulutatud 21.09.06, pakumiste laekumise tähtaeg on 01. novembril kell 13.00 Värskal ja kell 15.00 Obinital. Huvi ehituse vastu on ehitajatel olemas, nii et loodame leida kompetentse ehitusfirma. Novembri esimesel poolel sõl-

mitakse ehitajatega leping ja võimalusel alustatakse töödega juba uue aasta alguses ning põhiline ehitustöö jääb 2007 aastasse. Siit ka palve vallaelanikele ja maomanikele. Nendega, kelle maadelt hakkavad läbi minema ehitatavad trassid, võetakse peagi ühendust kokkulepete sõlmimiseks.

Projekti kogumaht on ligi 20 miljonit krooni, Vene poole kulud moodustavad ligi 3,5 miljonit krooni. Eesti poole kuludest ligi 12 miljonit krooni on planeeritud Värka valla kuludeks. Enamus kuludest kuulub ehitustöödele. Värka valla vajalikku omanifitseerimise osa, Värka jõe mõnini krooni on plaanis saada Kesklinna Investeeringute fondist. Meie projekt oli INTERREGI neljandas, rahastust saanud voorus Eesti, Läti ja Leedu projektidele kõige mahukam.

WATERS projekt on ühtlasi mahukaim senini Värka vallavalitsusel sõlunud oludest projektidest. Loodetavasti sujub elluviimise plaanide kohaselt ja 2008 aasta keskpaigaks on Värskal jt küladel põhjust rahulolu tunda, kuna enam ei pea kartma suurt keskkonnaohtu meie järvele.

Rutt RIITSAAR
arendusnõunik,
projekti assistent

Õige kütmine tagab ohutuse ja on säästlik

Saabusmas on jahedamad ilmad ja ega taligi taevasse jää. Seoses sellega kutsus Lõuna-Eesti Päästekeskuse majomannike üle vaatama ja korraastama oma kütteseadmeid ja puhastama korstnaid. Samuti tahame meelde tuletada taluohutusseadmeid, mida kütteperioodi ajal silmas pidada.

Igakuks peaks teadma, et kütmine ei ole ainult küttematerjali süütamine. Kütmine nõuab küttekolde ettevalmistamist. Samuti tuleb teada, millised ohud võivad ebaõige kütmisega kaasneda.

Regulaarne korstna puhastamine on vajalik tuleohutuse tagamiseks ning aitab kokku hoida talviseid küttekulusid. Korstnaid tuleb puhastada vähemalt üks kord aastas, enne kütteperioodi algust. Erandiks on aastaringset kasutusse olevad kütteseadmed, mida tuleb puhastada kaks korda aastas. Kui eramaja omanik võib oma maha korstna(d) ise puhastada, siis mitmeperealume omanikel lasub kohustus kasutada kutselise korstnapühkija teenust. Kutseline korstnapühkija on pädev andma tehtud tööle garantiit ning on kohustatud andma kütteseadme puhastamise kohta akti.

Tuleohutuse suurendamiseks tuleb lisaks korstna regulaarsele puhastamisele tagada ka korstnalöörides korralik tõmme. Levinud on müüt, et efektiivsem on kütta poolkinnise siibriga, kuna niimoodi kestvat põlemine kauem ja sama koguse kütusega annab ahi

rohkem sooja. Tegelikuses on aga vastupidi – mida parem on korstna ja küttekolde tõmme, seda intensiivsem on põlemine, tekib vähem tahma ja pigi suitsukanali seinetele ning seda rohkem salvestub sooja. Kui siiber ja ahjuüks on pooleldi kinni, ei põle küttematerjal täielikult ära, tekib pigi, mis ladestub suitsulööridesse ja muudab need tuleohutuks. Seetõttu muutub küttekolde kasutusiga oluliselt lühemaks, kütteseadmeid tuleb sagedamini puhastada ning kuna kogu küttematerjal ei põle ära, eraldub seetõttu vähem soojust ning kütet kulub ajapikku rohkem. Pooleldi avatud siibri ja takistatud õhu juurdevooluga kütmine on väga suur piigi ja tahma tekitaja ning sooja raiskaja.

Kütmiseks tuleb kasutada selleks ette nähtud küttematerjali ja kindlasti ei tohi põlevat küttekolde järelevalveta jätta. Oluline on meeles pidada, et kütmine tuleb lõpetada vähemalt kahe tundi enne magamaminekut. Seda selleks, et saaksite olla veenunud, et küttekoldeesse ei jäänud vinguvaasi tekitavaid tükke.

Soovitamise kõigil muretseda koju ja töökohta suitsuandur ning esmased tulekustutusvahendid.

Infot Lõuna-Eestis tegutsevate korstnapühkijate kohta saate Lõuna-Eesti Päästekeskuse telefonil 733 7313.

Koit KÄRSSIN
Evelin UIBOKESKUS
Lõuna-Eesti Päästekeskus

Majandustegevuse registreeringute kinnitamisest

Registreeringuid, mille andmeid ei ole 15. aprilliks 2006. a. kinnitatud, peatati 01. mail 2006. Kui ettevõtja esitab kinnituse registreeringu andmete õigsuse kohta, taastatakse registreering 5 tööpäeva jooksul ja kinnitatakse see õigsus. Seda võib teha kuni 31. oktoobrini 2006. a. Peatatud (kinnitamata) registreeringud kustutatakse automaatselt 01. novembril 2006 ning tegevuse jätkamiseks tuleb ettevõtjal uuesti taotleda majandustegevuse registreeringu (MTR) kandmist koos riigilõivu (300 krooni) tasumisega.

Et ellisil olukorda vältida,

Vastuvõtt konstaabli erialale Sisekaitseakadeemia

Taas saab esitada dokumente konstaabli erialale kandideerimiseks Sisekaitseakadeemia vastuvõtukomisjonile kuni 9. okt. 2006. Esmalt tuleb kokkukohale lähimas politseiprefektuuris või Sisekaitseakadeemias täita politseiankeet ja lisada sellele soovituskirj. Vajalik on täita ka Sisekaitseakadeemia ankeet-avaldus (vormi leiab <http://vastuvott.sisekaitse.ee?id=928, lingi Testid, blanketid all>) ning esitada see koos passi või isikutunnistuse, keskkaridust tõendava tunnistuse, riigikassatunnistuse, arstiloendi ja kahe pildiga (3x4) Sisekaitseakadeemia vastuvõtukomisjonile (Tallinn,

palun Värka vallas tegutsevaid ettevõtjaid, kes seni ei ole kinnitanud oma registreeringu õigsust, esitada kiiremas korras taotlus vallavalitsuse kantsleiselle.

PALUN MEELES PILDADA, ET ETTEVÕTJA ON KOHUSTATUD OMA TEGEVUSE REGISTREERINGU ÕIGUST KINNITAMA IGAL AASTAL 15. APRILLIKS.

Täiendava info saamiseks palun võtta ühendust telefonidel 796 4733, 513 3960 või e-posti aadressil valeria@verska.ee.

Valeria LITVINENKO,
Vallavalitsus

Kase 61). Dokumente võib saata ka postiti teel. Sel juhul tuleb esitada kinnitatud dokumendikoopiaid ja viimaseks postitempli kuupäevaks on 6. oktoober.

Testid ja katsed toimuvad 10. ja 11. oktoobril. Kogu õpiaja vältel saavad politseikadetid stipendiumi, mis on õppekuduse korral on orienteeruvalt 2000 krooni kuus, pärast õpinguid on tagatud atraktiivne töökoht politseis.

Kontakt tel: 799 8350, 5035228, e-post: ave.lillmae@polva.pol.ee
Ave LILLEMÄE,
Lõuna Politseiprefektuuri pressiesindaja

SOTSIAAL

Projekt HAPECO (puuetega inimeste tööhüdistud)

Projekt HAPECO on Euroopa Ühenduse EQUAL algatuse projekt, mida rahastatakse Eesti Sotsiaalfondist. Projekti eesmärgiks on uute meetmete väljatöötamine tööturuga seotud tõrjutuse ja ebavõrdsuse vähendamiseks füüsilise puu- dega inimeste hulgas. Projekt kestab 2008. aastani.

Eestis ja samuti Põlvamaal on tõsiseid probleeme erivajadustega inimeste madal tööhõive ning tõrjutus sotsiaalsest ja töö- elust. Tavapärasel viisil löö- leimine on raske. Projekti elluviimise kandev idee on see, et töö on parim kaitses vaesuse ja tõrjutuse vastu. Töö kindlustab parema majandusliku toimetuleku ja elukvaliteedi kui sotsiaaltoetustest elamine.

Projekti HAPECO eesmärk on Põlva maakonna töötu- tele puuetega inimestele töötamise ja eneseteostuse võimaluste pak- kumine ühistege- liku ettevõtluse kaudu Euroopa Liidu kogemuste toetusel. Projektil on rahvusvaheline koostöö Hispaania ja Prantsusmaa erivajadustega inimeste organisatsioonidega. Rahvusvahelises koostöös töötatakse välja ja rakendatakse uusi meetodeid erivajadustega inimeste tööhõive tõstmiseks ning säilitamiseks. Tahame tagada piirkonnas puuetega inimestele võrdsel võimalusel töö- ja sotsiaalses elus osalemiseks põhjaliku töötõin- gu, ettevõtluse, ühistegevuse ja erialakoolituse ning ühistegelike ettevõtete asutamise kaudu.

Projekti tegevustes on kavan- datud sissejuhata töötõin- gu ja ettevõtluskoolitust puuetega töötutele.

Projekti on kaasatud kuus Eestimaa keskust:

- Saaremaa Õppekeskus;
- Läänemaa Arenduskeskus;
- SA Tuuru (Hiiumaa);
- Türi Ühistegevuskoda;
- Viljandi Ühistegevuskoda;
- Rápina Ühistegevuskoda.

Kõikide nende keskuste tegevus haarab piirkonna ma- akondi, kus keskus asub. Ühisel valitakse toode või teenus, mida hakatakse arendada, panna- ke aega eesmärgi ja tegutemis- suunad:

- asutatakse ühistu ning koos- tatakse äriplaani;
- äriplaani heaks kiitmisel, eral-

datakse uuele ühistule stardira- ha ettevõtte käivitamiseks;

- toimuvad erialakoolitused töövõtete õppimiseks vastavalt valitud valdkonnale;
- käivitatakse ühistu tegevus.

Piirkondlik koordinaator juhendab koolituse läbiviimisel, ühistu käivitamisel ja juhtimis- el. Tööhüdistud on Eestis uus nähtus, kuid paljudes Euroopa Liidu maades on tööhüdistud laialdaselt levinud ja edukad. Uudset tööhüdistu mudelit on edaspidi võimalik kasutada teiste piirkondade mitmesuguste erivajadustega inimeste rehabili- teerimiseks. Tööhüdistu põhiees- märgiks ei ole kasumi teenimine, vaid oma liikmete toimetuleku parandamine. Erivajadustega

Eesmärk on Põlva maakonna töötutele puuetega inimestele töötamise ja eneseteostuse võimaluste pak- kumine

inimeste jaoks on tööhüdistu pa- rim ettevõtlus- vorm, kõikidel on võrdsel võimalu- sed osalemiseks, sõltumata panus- tatud kapitalist.

Kõik liikmed omavad võrdset osustusõigust, tähtis on meeskonnatöö, kõigi osutus respkteerimine ja kaas- tatus:

- Iga ühistu liige osaleb ühistu juhtimises, mis tõstab osaleja enesehinnangut ja mõjub rehabi- litatsioonina.
- Ülitähtis on sotsiaalne aspekt. Kollektiiviga suheldes ja ühisel töötulesandidel täites kasvab enesusk ja hakatakse tunnetama enda vajalikkust.
- Ühistus osalemine avab erivajadustega inimestel uusi võimalusi nii töötamiseks ja elati- ste teenimiseks kui ka enesete- ostuseks, tunnustuse leidmiseks ja suhtlemiseks.
- Annab võimaluse kodus töötamiseks ja neile kellel puu- dudv erialased oskused töötada erialgu juhendaja juhendamisel üheskoos. Plaanime seda teha Rápina Käsitöökojas.

Maikus käisid projekti juht- komitee liikmed (piirkondade koordinaatorid) tutvumas His- paania erivajadustega inimes- te tööhõivega. Meil õnnestus tutvuda tööhüdistu tööga, kus töötasid vaimse puudega inimesed, kes panid kokku erine- vaid elektroonika seadmeid väga korrektselt, töökaliteet oli suurepärase. Puuetega inimeste tööhüdistud pakuvad väga erine- vaid teenuseid: istikute kas- vatamist linnade haljastuseks,

kaugsõidautode hooldamist, postiteenuseid, arvutiteenuseid jne.

Elektroonika seadmete ühis- tu käive oli 38 miljonit EUR-i. Ühistus töötas enam kui 2000 puuetega inimest. Oktoobri lõ- pus avaneb võimalus projekti koordinaatoritel käia tutvumas Prantsusmaa erivajadustega inimes- te tööhüdistu töödega.

07. septembril toimus Rápina Rahvakoolis MTÜ Rápina Ühis- tegevuskoja projekti ümar- laud. Ümarlauda tööst võtsid osa koolitustesse osavõtjad ja kohalike omavalitsuste esin- dad. Projektiga on liitunud Värskä-, Mikitamäe-, Veriora-, Põlva-, Rápina- ja Põlva linnast inimesed, kokku 18 inimest. Kohalikest omavalitsustest olid esinjad kohale tulnud Värskä- ja Rápina vallast. Ümarlauda teemaks oli tulevase loodava tööhüdistu võimalik koostöö omavalitsustega ja võimalike teenuste pakumine omavalit- susele. Rápina Vallavalitsustest oli kohal vallavanem Teet Helm ja sotsiaalnoõnik Katrin Taimre ning Värskäst sotsiaalnoõnik Kadri Melts.

Rápina vallast osaleb projek- tis 18 füüsilise puudega inimest. Kokku osales ümarlaudas 18 inimest.

Koolitustesse osavõtjate rüh- matööde tulemusena on sel- gunud võimalikud tegevus- suunad. Planeerime käivitada Põlvamaal Aianduse- ja Käsitöö tööhüdistu. Tööhüdistu asuta- mine toimub selle aasta lõpus. Milline on selle tööhüdistu nimi, kas „Lootus“ või midagi muud, see selgub lähemal ajal. Pole veel ka lõplikult selge see, mil- line saab olema ühistu vorm, kas tulundusühistu või jääb see esialgu mittetulundusühin- gu vormiks. Hilisema tegevuse käivitamise ja laienemise- ga on võimalus minna üle ka teiste tegevusvormidele. Tähtis on see, et asutavad liikmed harjuks koostöö ja ühistulise ettevõtluse põhimõte- ga. Asutavad liikmed on kõik koolitust- grupis osalevad füüsilise puue- tega inimesed. Ühendus või tööhüdistu on avatud kõigile uutele soovija- le peale organisatsiooni käi- vitamist.

Tahame hakata pakuma erinevaid teenuseid aianduse ja käsitöö valdkonnas. Käsitöö

Kes on vabatahtlik tugisik?

SA Dharma alustas vaba- tahtlike tugisikute koolitami- sega jaanuaris 2005. A. Projekti eesmärgiks oli luua toimiv, toimetulekuraskustes lastega perede toetamisele suunatud, vabatahtlike võrgustik, koolita- da tugisikuid, kes hakkavad töötama igapäevaelus iseseis- vaks toimetulekukesks toetus- vajavate peredega. Kogu möte oli välja koornud heategevusfondi igapäevatoost, kus probleemide põhjusi analüüsides sai selgeks, et palju saaks ära teha lastega perede heaks neid nõustades ja tuge pakkudes. Heameel on tõdeda, et mõned kohalikud omavalitsused on meie tegev- ust märganud ja sellega kaasa tulnud. Tugisikute olemasolu val- las kergendab sotsiaal- ja laste- kaitsetöötajate tööd ja tugisik on osa sotsiaalsest võrgustikust.

2005. a jaanuaris alustasime projekti eesmärgi tutvustami- sega ja koolitusega. Koolitusele olid oodatud vabatahtlikud, kes oma muude tegemiste kõrvalt saaksid pakkuda tuge erineva- tele inimestele, kellel on probleeme. Koolitustel puudutatakse erinevaid teemasid, mis aitaksid abistajal probleemidega pa- remini tegeleda nagu näiteks: „Võlanõustamine“ või „Pere- toetamine ja harimine kui peres on psühhikahäiretega pereliige. Stressi juhtimine“, „Alkoholi liigtarvitamise seotud proble- emid“ jne. Kokku osales meie teabepäeval ja koolitustel kokku 160 inimest, neist 60 loengutes ja suvekoolis. Jätku- koolitust alustasime 2006. aastal uute teemadega: „Vägivaldlastu suhtlemine“, „Perede olukorra mõistmine“, „Toimetulek on

õpitav. Sotsiaalne tugi peredele“. „Seadusandlus“, „Laste väär- kohtlemine“, „Narkomaania põhjused“

Tasapisi oleme poolteise aasta jooksul koolitanud 40 tugisikute, kes kõik enamal või vähemal määral tegutsevad. Dharma motiveerib ja toetab tugisikute nii koolitustel kui ka probleemide lahendamisel.

Sel sügisel alustame uue kursusega. Ootame loengutesse taas 40 tublit vabatahtlikku, neist Tallinna gruppi 20 ja Tartu 20, kes edaspidi tahaksid tegutseda tugisikutena. Selleks oleme loonud Tallinnasse oma koolikeskuse koos kaasaegse klassiruumiga ja saanud ka Haridusministeeriumilt vasta- va koolitusloa. Tartus rendime ruume Hotell „Pallasel“.

Hetkel on mõlemas rühma veel vabu kohti, eelregistreeri- miseks tuleb saata soovivaldus koos lühikese põhjenduse ja CV- ga margit@dharmaa.ee. Koolitustel osalemine maksab 300 krooni.

Meie tegevuse vastu on huvi tundnud mitmed teised organi- satsioonid, kes samuti vajaksid koolitatud tugisikuid. Selles osas mõtleme pakkuda esialgu erikursusi, mis niioelda või- maldaksid tugisikutel spetsia- liseeruda.

Rohkem infot kogu Dharma tegevuse ja tugisikute koolituse kohta leiate meie kodulehelt www.dharmaa.ee Kontakt: Margit, tel.: 6616111, 5152209, e-post: margit@dharmaa.ee

Margit ROOSAAR,
Sotsiaaltöö- ja
kommunikatsioonijuht
SA Dharma

Tähtis on see, et asutavad liikmed harjuks koostöö ja ühistulise ettevõtluse põhimõtetega

vallas oleme planeerinud haka- ta pakuma omanõolis kästitõ- tehtud käsitöötooteid. Rápina vallavanemal Teet Helmilt saime teada, et Rápina vallavalit- sus on valmis loodava ühistu- ga koostöö tegema ja pakuma lepingu võimalust erinevaid teenuste võimalda- mineks elanikkon- nale ja omavalit- susele. Samal arva- musel oli ka Värskä sotsiaalnoõnik.

Heakorral ja haljastuse vallas on küllalt suured võimalused, kuna kasvab vajadus heakorra ja aianduslike teenuste vastu piirkonnas. Ka eri- ja omanõo- lise käsitöötoodete vastu huvi

on kasvamas. Selge on ka see, et käsitöö vallas masstoodangu osas ei suudaks me teiste käsi- töö organisatsioonide toodan- guga konkureerida. Oluline on siin pidevalt tegeleda turu- uuringutega, et leida oma käsi- töö „niisigitooded“.

Koos Rápina ja Värskä val- dade sotsiaalnoõnikega aruta- sime võimalike sotsiaalteenuste võimalust loodava tööhüdistu poolt. Leidsime, et on veel väga palju vajakäämisega selles vald- konnas. Väga suur vajadus on küttepuude varumise ja paigaldamise valdkonnas, samuti ka liikumispuuetega inimeste vajaduste rahuldamisel.

Mati KIROTAR,
projekti koordinaator

Värskas uus kool – 20

Kahekümne aasta tagune 1986/1987. õppeaasta läks Värskas koolielu ajalukku kui uue ja avara koolihoone avamise aasta. Koolihoone on mõeldud 500 õpilasele, klassiruumi 16, lisaks abiruumid, raamatukogu, aula, ajakohane söökla ja suur võimla. Ehitajaks KEK, kuid ehituse hingeks kooli direktor Konstantin Ojaveer (1933–2000). Õpetajad meenutavad tragikomilisi seiku valvekordadest tondilissisarnases hoones, sest

ehitus hakkas kummaliseks muutuma – kradid käisid oostiti oma tegusid tegemas. Hommikuks kahanes ehitusmaterjalide hulk, hoones polnud aga mingit muutust märgata. Nii asuski tööle “õpetajavalve” ja ehitus kulges jõudsasti edasi ning avamine toimus plaanitud 1. septembril. Lähedusse rajati ka kooliaed ning tööle asus aednik.

Kooliaasta avaaktus peeti vastvalminud kooli võimlas, kuhu olid kogunenud tolaeag-

Värskas Gümnaasiumi õpetajad koos vallavanemaga s.a I koolipäeval: I rida – Elle Tikkop, Ilme Hoidmets, Raul Kudre-vallavanem, Anna Stepanenkova, Olga Nagibina, Eve Kapten, Piret Zugand. II rida – Leo Pedastik, Anneli Jõgela, Tiina Purik, Anna Lipšašina, Maret Hunt, Kaja Laats, Ursula Hakk. III rida – Kersti Leping, Anneli Lätt, Aino Lillik, Helena Kudre, Ruth Kõivo, Galina Viskar. IV rida – Toivo Kadarpi, Kurmet Karsna, Silver Neps, Heini Siilik.

Värskas muusikakoolis algas kümnes õppeaasta

Paljudel meie kooli õpilastel on suvepuhkus käinud käsikäes pillilaagritega, folkfestivalidest osavõtuga ning kindlasti ka pereüritustel laulmisega ning pillilugude ettekandmisega. Aga nüüd, 2006/2007. õppeaastal, oleks jälle vaja teadmistepagasit suurendada, et osata laias maailmas end paremini ja kindlamalt tunda.

2006. aasta esimese septembri aktus algas Värskas Muusikakoolis kaheksa uue õpilase piduliku vastuvõtuga. „Värskaid“ õppureid, kes sisenesid aulaesse

karmoškahelide saatel, tervitasid aplausiga õpilased, õpetajad, külalised. Rõõmsa sündmusega sai antud esimene positiivne avaloök kaunile muusika-aastale muusikakoolis ja väljaspoolgi. I. klassi õpilastel on sellest päevast meenutada aukohal istumine, ametlikult kooli õpilaste nimikirja kinnitamine, muusikakooli meenete vastuvõtt, Värskas vallavanema Raul Kudre õnnitlus, palju lilli ning kooliaastasse sisehäälestavaid esinemisnumbreid. Aktuse sõnavõtt vaheldusid meie õpilaste muusikaliste mõtetega. Äsja muusika-

1. klass: (ees vasakult) Liisa Lipšašina, Kariina Roose, Mirjam Mehine, Kreete Ojaperv, Laura Tillo, Kaia Korela, (taga) Sigrid Hunt, Kätlin Vaher.

HARIDUS

sed Põlva rajooni juhtfiguurid, Värskas üldsus ja asutuste juhtivtöötajad ning külalised. Sümboolse lindi lõikas läbi EKP Põlva Rajoonikomitee I sekretär Maia Leosk ja käere hoidsid seto riietes 5. klassi tüdrukud, kellest üks praegune õpetaja Eve Kapten. Ka aabitsad andis esimese klassi õpilastele kätte Maia Leosk. Kooli võeti vastu kaks esimest klassi. Uhes alustasid õpinguid 6-aastased ja teises 7-aastased lapsed. Mitmed pedagoogikateadlased pidasid 6-aastaste koolitulekut vajalikuks kooliellu sisseelamise jaoks. Nendele oli sisustatud kaks klassiruumi: üks õppe-klassiks ning teine mängimiseks ja magamiseks. Täna seks on see eksperiment unustatud ja kooli astuvad taas ainult 7-aastased. Sel sügisel alustas tööd ka 0,25 kohaga kooli logopeed. Nüüd töötab täiskohaga logopeed- parandusõppe õpetaja. Kevadel lõpetas keskkooli 30. lend, lõpetajaid 12. Taas anti lisaks kuldmedalitele ka hõbemedaletid neile, kelle lõputunnistusel kuni kaks nelja. Sellel kevadel lõpetab 50. lend. Kahekümne aasta jooksul on keskhariduse omandanud 267 noort.

Ues koolis on alguse saanud mitmed traditsioonilised üritused: 1989. aastast alates toimub maakondlik Paul Haavaoksa nimeline etelate konkurss, 1999.

aastast playback show jne 1996. aastal liituti kooli õpilasi firmade liikumiseks. Üksed avas õpilaskohvik “EIF”.

1997. aastal asus kooli ruumes tööle Värskas Muusikakool. Muusikakooli esimeseks direktoriks sai Inge Tolga. 1998. aastal nimetati kool Värskas Gümnaasiumiks. Mitu aastat õpiti inglise keelt kui vabaainet, alates 1999. aastast aga A- võõrkeelena. B- võõrkeeleks oli ja on vene keel ning C- võõrkeeleks taandus gümnaasiumiosas täielikult set õppeaastal saksa keel.

Lisaainetena on 20 aasta jooksul õpetatud väga erinevaid õppeaineid. Praeguse ni säilinud: majandusõpetus, filosoofia, seto keel ja kultuur, autoõpetus, piirvalveõpe, orienteerumine, psühholoogia, perekonnaõpetus, arvutiõpetus ja joonestamine. Õppekavast kadunud aga traktor- ja masinaõpetus, lüpsja- operaatori koolitus, kaubandus, kodundus, sõjaline algõpetus ja esperanto keel. Enam ei tööta koolis oma raamatupidajad ega katkaltajad. Moderniseerimine on läbitud.

Koolis tegutsevad aktiivselt huvialaringid. Au ja tuntuks on koolile toonud õpilasi firmad, sportlased, orienteerujad, kodu- urijad, folkloorigrupp Laanõtsirk, sõnakunstnikud, näi-

Foto I koolipäevast koos toomase direktori Konstantin Ojaveeriga.

tering, koorilauljad, rahvatantsijad ja muudigi ainetundjad -õpilased, kes on edukad olnud kirjutiste ja kunstitöödega ning keskkonnaalast edukussidel. Aastaid olid edukad kooli peantsijad.

Ues koolis on koolielu jätitud direktorid: Konstantin Ojaveer 1986–1997, Hella Koort 1997–1999, Anna Stepanenkova 1999–...

Ilme HOIDMETS,
Värskas Gümnaasiumi
õppealjuhataja

1. september 2006 Värskas Muusikakoolis: (ees vasakult) vallavanem Raul Kudre, muusikakooli direktor Inge Tolga, õpetaja Sirje Tamra, (taga vasakult) õpetajad Galina Viskar, Siiri Kahar, Tiit Koit, Zanna Ranna, Meeli Härmsõn, Tiina Kadarpi.

kooli õpilaseks saanud Kätlin Vaher laulis imeliselt laanest, saatend ise kitarril. Õpetaja Tiina Kadarpiku juhendamisel jõudsid meieni laulud, kus Rainer-Robert Suun, Gloria Kadarpi, Helena Kullasaar ja Daisy Kudre kinnitasid, et suvi võib minna ning sammud tuleb kooli poole seada. Evelin Ämarikul jagus rahvalikke karmoškahelisi nii uutele õpilastele kui õpetajate tervitamiseks.

Muusika – see on üks osa olemisest. Need õpilased, kes lisaks põhikoolile ja gümnaasiumile õpivad ka muusikakoolis, saavad nautida iseenast muusika sees, neil on selle lisaväärtusega hea olla. Meie,

õpetajate, püüdlused on aidata kasvatada harmoonilisi inimesi, et isegi siis kui kõik muusikakooli õpilased ei vali muusikat elukutteks (mis tegelikkuses ka nii ju on), oskaksid, võiksid ja tahaksid nad sellega ikkagi tegeleda harrastajatena. Siinkohal soovimhelda heale lugejale, et oleme avatud teie esinemiskutsetele. Kasutage võimalust Värskas Muusikakooli neljakümne kaheksa õpilasega ja kaheksa õpetajaga lähemalt tutvuda ning nautida nende ettekandeid erinevatel instrumentidel. Pillid kõlama!

Inge TOLGA,
Värskas Muusikakooli direktor

KULTUUR

Seto Folk Värskas laululaval

Esimese korda astusid lavalaudadele Seto Folgil lasteaiataid tüdrukud. Vasakult: Annabel Mäeste, Anett Vabarna, Kristel Kõivo, Maia Mustimets, Alice Koppel, juhendaja Olga Rõbkina. Foto: Ilmar Vananurm

Tänavasuvine suurim kultuurisündmus Värskas vallas oli kahtlemata 29. juulil toimunud Seto Folk. Pealkiri „Kirriv päiv“ iseloomustas eelkõige mitmekesist esinemisprogrammi. Esinejateks olid Setomaa rahvatantsurühmad, leelokoorid, pillimehed ja rahvamuusikaansamblid. Kaubeldi käsitõega, seto rahvustoiduga ja toimusid õpitoad. Setomaa käsitööd õpetasid kõigile huvilistele Värskas Pensionäride Seltis „Ehavalgus“ tublid käsitõemeistrid. Pika terve päeva kestva programmi alguses said kõik soovijad osaleda naiste- ja meeste leelo õppusest. Naiste leelot õpetas Mikitamäe leelokoor „Helmine“ ja meeste leelot ansamble „Li-natsuraq“. Rohket huvi tunti mõlema õpitoad vastu.

Päeva avamisel said sõna Setomaa ülemsootska Evar Riit-

saar ja Põlva maavanem Urmas Klaas. Esinemisprogrammi juhtisid Rein Järvelil ja Ilme Hoidmets.

Laululaval said esinemisvõimaluse ennekõike Värskas piirkonna seto kultuurikandjad, leelokoorid: „Leiko“, „Kuldatsäuk“, „Laanõtsirk“; tantsurühmad: „Lustiline“ ja „Käokuld“; rahvamuusikaansambel „Zetod“. Esinemas olid veel „Tsihibärbläseq“ ja „Liinatsuraq“, rahvatantsurühmad „Hõbehall“, Veriora segarühm, Seto kuningriigi pillimehe tiitlit kandvad Kalju Tero löötsal ja Lauri Ounapuukandel, karmoškamängijad Ain Raal, Toomas ja Meel Valk, Jalmar Vabarna ja Evelin Amariik ning ansamblid „Lõkõriq“ ja „Krää“. Seto Folgil esinesid ka külalisesinejad. Oma muusikat tutvustas kollektiiv „Retšenka“ Ida-Virumaalt ning liivi- ja läti-

keelset rahvamuusikat viljelev ning möögovõitlust demonstreerinud ansambel „Trejasmens“ Lätist.

Tantsumuusikat kõigile folghuvilistele pakkus ansambel „Untsakad“. Terve päeva kestnud viimasajast märjale tantsupõrandale kogunenud rahvas pidutses südaõni. Lisaks mitmekülsetele esinemiskavadele oli Maret Vabarna eestvõtmisel seto viililise heegelpitsiga kirivaks kaunistatud esinemislava.

Folghuvilisi oli Värskasse kokku tulnud üle 600, koos esinejate ja kutsetega külastistega ulatub see arv tuhandeni.

Esimese Seto folk õnnestus tänu tublidele abilistele – Maivi Laar, Rutt Riitsaar, Raul Kudre, Eha Kütt, Maarika Loodus, Kari Jaago, Maret Vabarna, Ilme Hoidmets, Leie Hääl, Kristjan Priks, Janika Teervalt, Toivo Kruusamäe, Heini Kena, Birgit Kena, Tiuli Kotov, Heldur Kotov. Tänuõnada ka teistele kes sündmus õnnestumisele kaasa aitasid.

Seto Folki toetasid: Setomaa Riiklik kultuuriprogramm, Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa ekspertgrupp, Sihtasutus Põlvamaa Kultuur ja Kultuuriministeerium.

Loodame, et taoline folgipidu saab toimuma ka edaspidi, näiteks üle aasta. Sellisel juhul on aega kollektiividel oma repertuaari täiendada ja loodetavasti tuleb esinejateks juurde uusi seto kultuuri tutvustavaid ansambleid ning pillimehi.

Jane VABARNA, Seto Folgi korraldaja

Värskas värskes kurgi rock

Värskas Kultuurikeskuses said noored juba viiendat aastat järjest kaasa elada rockansambli esinemistele.

Värskes kurk ja hea muusika meelitas 12. augustil muusikasündmusele pea 100 huvilist. Kurgirokil esines kokku viis ansambli. Oma esimese esinemise tegi „Klaabu“ Värskast. Ansambel mängivad Paul Hunt (elektritarr/laul), Martin Kütt (trummid) ja Aron Laanelind (basskitarr). Noormehed harjutavad koosmängu kultuurimajas mitu korda nädalas. Esinejate valikul ja sündmuse ettevalmistamisel olid poisid suureks abiks. Esinejate vahel süttis oma lulega publikut noormees Reks.

Esimese korda esinesid kurgirokil ka tütarlapsed – Veriora Noortekeskuses tegutsev ansambel „Niet Roken“ pälvil Värskast külastanud turistide seas kohe suuremat tähelepanu, nimelt tähendab ansambli nimi hollandi

keeles „mitte suitsetada“.

Ahjal on olnud igal aastal esinemas uus koosseis, sel korral „Groundhog Day“. Väga hea muusikalise maitse ja pillimänguoskusega silma paistnud noormehed on oodatud esinema ka järgmisel aastal. Sellel aastal oli sündmuse valdavaks muusikastiiliks punkrock. Punkbändidest esinesid võimsalt „No Fun“ Valgast ja „Psyhoterror“ Tallinnast. Karmi muusikat viljelevad meesterahvad olid loomult väga sõbralikud ja tänuilukud, et said esineda Värskas noortele.

Kurgirokil toetas Eesti Kultuurkapitali Põlvamaa ekspertgrupp, Värskas Sanatoorium, Värskas Vallavolikogu Haridus- ja Kultuurikomisjon ning põllumees Kalju Hunt. Värskas värskes kurgi rock saab toimuma ka järgmisel aastal.

Jane VABARNA, korraldaja

Peaesineja Psyhoterror

Foto: Kristjan Priks

Tegevust alustas Värskas Käsitõõselts „Kirävüü“

18. septembril käesoleval aastal kogunes Värskas vallamaja 3. korrusele hulk käsitõõhuvilisi ja moodustati MTÜ Värskas Käsitõõselts „Kirävüü“.

Äsjaloodud mittetulundusühingu eesmärgiks on traditsioonilise seto käsitõõ säilitamise ja vaba aja sisustamise kaudu koondada ja ühendada käsitõõst huvitatud inimesi. Asutajateks olid 17 käsitõõhuvilist, kes valisid ettevõtte kolme liikmelise juhatase: Anna Kõivo, Vilma Tigase ja Ingrid Kala.

Esimeseks ühiseks ettevõtmiseks plaaniti matk loodusesse, et koguda talveks erinevaid töövahendeid (pilliroogu, luga, käbisid, oksid, juurukaid jms).

Oktoobris käivitame vöö-

kudumise õppuse ning novembril peaksid saama kõik soovijad aimu erinevate taimeseadete tegemisest. Detsembris on plaanitud jõululaada ettevalmistamine ja läbiviimine.

Juhendajatest ja õpetajatest esialgu puudus ei peaks olema. Veera Hirsik, Anna Kõivo, Maret Vabarna saavad hakkama väga paljude erinevate töövõtetega ja on lahkelt nõus oma oskusi teistele jagama. Lähim ajal tuleb kindlasti läbi viia MTÜ „Kirävüü“ logo konkurss ja kavas on hakata rahvuslikke meeneid valmistama.

Kellel huvi tekkis, külastage Värskas Vallamaja 3. korrusel olevat käsitõõ töötuba.

Ingrid KALA, juhataja esimees

Pärimuslik ansambliilaager

Käesoleva aasta 25.–27. juuniku päevadel korraldas Värskas Kultuurikeskus „Pärimusliku ansambliilaagri“. Laagri võtsid osa kolm noorte rahvamuusikaansambli – „Zetod“ Värskast, „Murre“ Mäksa vallast ja „Fibrill“ Võrust.

Laagri eesmärgiks oli edendada ansambli mängu kaudu

Seni vaid ansambli „Zetode“ akordionistina tuntud Artur Linnus ütlatas publikut oma lauluhäälega.

Foto: Kadri Laube

ühelaste noorte muusikalist läbikäimist. Ansambli liikmetest moodustati kolm uut segansambli, kes õppisid üksteise lugusid. Lugusid õpetasid Kristjan Priks (Zetod), Pritt Moppel (Murre) ja Kadri Laube (küalilaisena).

Igal õhtul toimusid kultuurikeskuses kontserdid: esimesel õhtul esines ansambel „Fibrill“, teisel „Zetod“ ja viimasel õhtul „Murre“ ning uued, laagri moodustunud ansambli. Näited ansambli tööst ja lõppkontsert on tänu Heldur Kotovile salvestatud videolindile. Osalejate sõnul oli mitmebändilisegi jumet, oleks võinud olla isegi pikem.

Mida laager osalejatele andis võeti kokku pärast lõppkontserti:

- Sai ise leituda
- Teistsugune bänd, teised liikmed, teised lood, esinemiskogemus
- Ilma noodita mängimine
- On võimalik teha bändi

võaraste inimestega

- Uued tuttavad
- Sai torupilliga koos mängida
- Palju uusi lugusid
- Setokeelsed inimesed, naljakas
- Mõtlelesin, et oskan kõike mängida – kuules teisi, mõtlelesin ümber
- Tuli välja, et on minust paremaid
- Jämmid, pajatused, grill, korvpall
- Oli meeldivaid üllatusi
- Ujumine

Mõned jõudsid ka tõdemuseni, et kui vahepeal mitu korda laagrist ära käia, ei teki „laagri tunnet“.

Nagu ütles Kihnu laulusalm: „Siin teie seltis selle aasta – Jumal aga teab, kus tuleva aasta...“, järgmise laagri korraldajaks on „Murre“ või „Fibrill“ 2006. aasta pärimusliku ansambliilaagri toetas Setomaa Riiklik kultuuriprogramm.

Jane VABARNA, laagri korraldaja

KULTUUR/SPORT

Savi Seto Talumuuseumis

Ürituste-tihe ja kuum suvi Seto Talumuuseumis on lõppenud. Käesoleva aasta „Tüü- ja ilotalga“ kandididid erinevaid pealkirju. Külastajaid oli ürtistelt kokku üle 800, esinejaid 82.

KÖIVOPÄÄVÄL sisustas õhtu leelokoor „Kuldatsäuk“ ja avasime näituse „Köiv nigu noor'k, puhjas ja putmalda“, kus oli võimalik tutvuda kase kasutusvõimalustega. Esemel olid eksponeeritud Seto Talumuuseumi fondist, eraisikutelt: Angela Reidla 'lt, Urmas Kaur' lt ja Paul Mäeste 'lt.

VANA JAANILAUPEIV toimus laululava lõkkeplatsil vanade traditsioonide kohaselt „Leiko“ ja „Lustilise“ eestvedamisel. Laulude-tantsudele lisaks sai osavust proovida pärja punumises ja kotijooskus.

HAINAPÄÄVÄL oli külastajatel võimalik kuulata seto leelot Mikitamäe koori „Helmine“ esituses. Kasulikke nõuandeid jagas Eha Vanik: kuidas ravimtaimi korjata, kuivatada ja kasutada ning huvilised said mitmesuguseid teeseguusi kasasa osta.

KIVIPÄÄVÄL sisustas taas leelokoor „Leiko“. Õpetati kivikestega mängu, mida lapsed karja

OK „Peko“ noorte suvi

Käesoleva aasta suvi oli Orienteerimisklubi „Peko“ noortel tederohkelt. Käisime erinevatel võistlustel ja spordilaagrites. Aitamisega võistluste korraldamisel ja abistamisega klubi tähtsustavate muudetsi tegevustes.

Suve alguses käisid seitse „Peko“ noort vabariiklikus EOLI laagris Võrumaal Piikakannus. Laager kestis neli päeva. Tegime erinevaid kaardiharjutusi ja treenisime palju. Saime juurde uusi sõpru ning tutvusime erinevate maastikega.

Juulis toimunud mitmepäevajooksul „Iivesteade“ läks noortel edukalt. Tüdrukute ja poiste 12-14 aastaste vanusegruppide olime (Daisy Kudre, Doris Kudre, Piret Pärnik ning Reigo Teervalt) kolme päeva suumega teisel kohal. Sellist head kordaminekut ei uskunud me ise ka.

Augusti algul toimus Värska OK „Peko“ liikmetele 4-päevane

juures vanasti mängisid ja uudistamiseks oli üles pandud näitus kividest, kus väljapanekuks oli 13 erinevat viiki, mida vanasti kasutati majapidamises. Näituse juures korraldati võistlus, kus iga osaleja sai pakkuda omapoolseid mõtteid kivide kasutuseks talus.

ROIVAPÄÄVÄL esinesid „Kuldatsäuga“ naised ja soovijad said riietada end seto rahvarõivastesse, ehtida hõbedaga ning õppida abielulaise peakatte tegemist. Kõiki tegemisi sai jäädvustada.

VILIPÄÄVÄL esinenud koori „Helmine“ sai kuulata rehe all ja samas tutvuda näitusega „Viljahakist leivani“.

UBINA JA MIIPÄIVÄL sisustasid „Tsihibärblaseq“ Obinistast. Lisaks ilusatele lauludele töid nad külastasid suure korvi õunu ja piirakuid. Kontserdi lõpus oli võimalik kuulata loengut Procto talu perenaiselt Leena Paas 'lt me kasutamisel võrkmeditsiinis ning samas mett kaasa osta.

Ilotalgute ajal oli muuseumi hooned ja Tšaimaja avatud kella 23.00 -ni, kooki, söira, kelto sai lisaks ka muuseumi õuest osta. Samuti oli avatud nn suvekaubamaja heinaküünis.

treeninglaager Käärikul. Laagris orienteerusime, joosime ning osa noori valmistus talvaks, sõites rulluisude ja -suuskadega. Treenerid Ingrid Kala ja Rein Zaitsev olid planeerinud iga päev meile huvitavaid rajad ja punktid metsa viitav. Meeldejäävamaks kujunes teatevõistlus.

Suvel osalesime erinevatel orienteerumise Eesti Meistri-võistlustel lühirajal (Piigastes), sprindis (Palme mõisas), tavarajal ning teates (Käärikul) ja pikal rajal (Otepääl). Parimad tulemused olid tavarajal: Daisy Kudre D14 vanuseklassis 1. koht; Kaisa Raudkepp D14 4. koht. Sprindis oli parim tulemus: Reigo Teervalt H14 vanuseklassis 5. koht. Rattaorienteerumise Eesti MV-1 lühirajal D16 klasisis Daisy Kudre 2. koht ja Kaisa Raudkepp 3. koht; tavarajal Kaisa 2. koht.

Suvel toimunud katevõistluste

16. septembril toimus PORO-VIKUPÄIV, 106 huvilise kaasaloomisega. Avatud oli näitus, kus sai mükoloog Leho Tedersoos abiga määratud 75 erinevat seeneliiki, mis olid korjatud Värska ümbruse metsades. Meie metsades on seeni, mis peale söömise kõlbavad lõnga värvimiseks ja paberi valmistamiseks. Nende kohta jagas kasulikke ja õpetlikke näpunäiteid Rapi-nast pärit Reet Varend. Pärast pikka tarkuste kogumist olid seenepäevast osavõtjad palutud ühisele seeneprüü söömisele ja seenetoitude degusteerimisele, kus sai teadmisi täiendada ja lisaks kaasa võtta seenetoitude retsepte. Loodame, et järgminegi sügis on sama seenerohke ja huvi meie ürituse vastu ei kao. Porovikupäiv saab taas toimuma, et minna koos mükoloogiga seeneretkele ja korjatud seentest saame uue näituse kujundada.

Täname Setomaa Riikliku kultuuriprogrammi, Kultuurkapitali Põlvamaa Ekspertgruppi, Värska Vallavalitsust ja eraisikuid, kelle abiga said õpetlikud, harivad ning seto kultuuri ja kodulugu tutvustavad päevad toimuda.

Evi ROHTLA, STM pedagoog

põhjal pääsesid Eestit esindama Eesti-Läti-Leedu noortematšile meie klubist Kaisa Raudkepp, Daisy Kudre ning Tiit Toomas. Leedus saavutas individuaalselt Daisy Kudre D14 vanuseklassis 8. kohta; Kaisa Raudkepp 10. kohta ning Tiit Toomas vanuseklassis H18 11. kohta. Teatejooksuks oli Eesti esindusvõistkond D14 klassis teisel kohal, koosseisu kuulusid ka Daisy ning Kaisa.

Noored on aktiivsetl kaasa löönud klubis töodes ja tegemistes: suusamaja juures küttepuude riita panek, ümber järve raja puhastamine, Värska GP rattamaratonil korraldamine jms. Värsti on orienteerumise suvehooaeg läbi ning tuleb hakata valmistama talvisteks võistlusteks. Sügisesse koolivahea vee-dame sportides: mõned noored Soomes suusatunnelis suusata-des ja mõned Värska jooksulaagris.

Daisy Kudre

Noorte jalgpallariite edu maakoolide jalgpalliturniiril

2. septembril toimus Kanepi FC Flora maakoolide jalgpalliturniiri Põlvamaa finaaltuuri.

Värska Gümnaasiumist osales kaks poist ja üks tüdrukute võitkond.

Tüdrukute turniiril osales neli võitkonda: Värska G, Kanepi G, Ahja KK ja jalgpalliklubi „FC Lootse“ võitkond Allego 92, kes mängis turniiril kaasa väljaspool arvestust. Värska G tüdrukud mängisid esmal

Allego 92-ga. See mäng kaotati tulemusega 0:2. Seejärel võideti kahte ülejäänut vastast. Kanepi G tüdrukute võitkondade võideti tulemusega 1:0 ja Ahja KK võitkond tulemusega 2:0. Sellega oli ka turniirivõit kindlustatud. Võitkonnas mängisid: Kairi Kaar, Evelin Ämarik, Merili Auser, Jogita Järvemägi, Jete Suure, Daisy Kudre, kehalise kasvatuuse õpetaja Anneli Läht.

Värska tüdrukute võitkond. Vasakult: Tuuli Kotov, Evelin Ämarik, Jete Suure, Jogita Järvemägi, Kairi Kaar, Merili Auser, Daisy Kudre.

Nooremate poiste turniiril osales viis võitkonda: Värska G, Kanepi G, Ahja KK, Mikitamäe ja Kauksi Põhikool. Värska G poisd mängisid viiki Kanepi ja Ahja poistega 0:0. Seejärel võideti kahte ülejäänut vastast. Mikitamäe võitkonda võideti tulemusega 5:0 ja Kauksi võitkonda tulemusega 1:0. See tagas poiste turniirivõidu. Võitkonnas mängisid: Raul Luts, Claus Mootse, Reigo Teervalt, Jaagup Jõgela, Henriko Heil, Reigo Jänes, Peeter Sepp, Taavi Ojala.

Vanemate poiste turniiril osales seitse võitkonda: Värska G, Kanepi G, Ahja KK, Mikitamäe, Saverna, Viluste ja Kauksi põhikool. Värska G poisd mängisid viiki Kanepi ja Mikitamäe poistega 0:0. Kaotati Ahja, Saverna ja Viluste poistele 0:1. Kauksi võitkonda võideti tulemusega 1:0. See andis turniiril 3. koha. Võitkonnas mängisid: Veiko Jänes, Kristjan Linnus, Sander Hüdsi, Siim Palatu, Raido Keem, Reimo Teervalt, Jaan Roose, Reno Laanelind.

Iga vanuseklassi võitjal oli võimalus esindada maakonda vabariiklikul finaalturniiril A Le Coq Mini Arenal. Värska G tüdrukute ja nooremate poiste võitkond osales 17. septembril Tallinnas, A Le Coq Mini Arenal, maakoolide jalgpalliturniiril, kus osalesid iga maakonna parimad võitkonnad.

Värska Gümnaasiumi tüdrukute

ja poiste võitkondade lõppes turniir alagrupimängudega.

Väärt kogemuse võrra rikkamaks said lapsed kindlasti.

Tüdrukute turniiril mängisid Värska tüdrukud 0:0 viiki Kohila ja Väandra tüdrukutega, et alagrupist edasi pääseda oli viimases mängus vaja võita Taebla tüdrukuid. Värska tüdrukud hakkasid koha ründama. Mängu jooksul oli ka mõned päris head väravavõimalused aga neid ei suudetud realiseerida ja paar minutit enne mängu lõppu löödi Värska tüdrukute võitkonnale värav. Tuli vastu võtta kaotus hilisemalt turniirivõitjal Taebla 0:1. Alagrupi turniiril jäddi sellega jagama 3.-4. kohta.

Nooremate poistel turniir nii hästi ei õnnestunud. Esimeses mängus vigastas üks Värska võitkonna parimaid mängijaid ja sellega oli turniir tema jaoks lõppenud. Vigastuse põhjuseks puudulik soojendus. Poisd kaotasid Audrule 0:3, Adaverele 0:2. Turniiri parimat mängu näitasid poisd viimases kohtumises, kuid väravavahi kerged eksimused ei võimaldanud ka viimases mängus enam kui 0:2 kaotust.

Peale turniiri lõppu külastati A Le Coq Arenal toimunud FC Flora – FC Levadia vahelist meistri-võistluste kohtumist.

Kurmet KARSNA Värska Gümnaasiumi kehalise kasvatuuse õpetaja

Värska valla võistkond saavutas Peipsi Suvemängudel 2. koha

Värska valla võistkond saavutas, 12. augustil Avinurmes peetud 33. Peipsi Suvemängudel 155 punktiga 2. koha.

Esimese koha saavutas korraldajate võistkond 168 punktiga, kolmas koht kuulus Räpinale 150 punktiga. Osales mängudel kaheksa Peipsi äärselt valda: Avinurme, Värska, Räpina, Alatskivi, Vara, Pala, Tudulinna, Mikitamäe.

Värska valla saavutas esikoha meeste rannavolles, jalgrattakrossis ja kanuusõidus, teine koht tüdude vigursõidus ja kolmas rulluisutamises. Kokku oli mängudel 11 ala. Värska valla võistles

kümnel alal, ei võisteldud poiste tänavakorvpallis. Uudsete aladena oli kallas rulluisutamine, jalgrattakross ja kanuusõit.

Järgmised Peipsi Suvemängud toimuvad Vara vallas ja talvemängud Alatskivi vallas.

Olles ise Värska valla võistkonna kokkupanija, olen tulemusega väga rahul, kuna sportlaste arv võistkonnas oli tavapärase 40 asemel vaid 31 sportlast. See näitab sportlaste mitmekülgsust võimekust ja annab indu järgmistel spordivõistlustel osavõttuks. Tänu kõigile võistlustel osavõtjatele!

Rutt RIITSAAR

Värska poiste võitkond. Vasakult paremale: Jaagup Jõgela, Raul Luts, Claus Mootse, Reigo Teervalt, Taavi Ojala. Fotod: 2 x Kurmet Karsnia

VARIA

Värskas Vallavalitsus ja Vallavolikogu õnnitlevad sünnipäevalapsi!

Jekaterina SAI	01. juuli	- 86
Viktor LEMING	20. juuli	- 84
Anna MARIPUU	10. juuli	- 82
Liidia LINNUS	31. juuli	- 82
Salmel LAIMETS	06. juuli	- 81
Ilse RÄMMAL	12. juuli	- 81
Leida JÕESUU	04. juuli	- 77
Hilve KALMUS	29. juuli	- 70
Olga UDU	09. juuli	- 65
Niina LIIVAMÄGI	23. juuli	- 65
Heino RAPPU	03. juuli	- 55
Lembit METS	21. juuli	- 55
Linda ALLAS	05. juuli	- 50
Volli SAVIMÄGI	01. juuli	- 50
Mati TUIK	30. juuli	- 50
Elmar MANDEL	05. august	- 91
Gustav SISKU	01. august	- 88
Maria SAAR	24. august	- 84
Maria KÜLVJA	22. august	- 81
Laine KUNST	06. august	- 77
Nikolai PUIDE	21. august	- 76
Maria PALM	23. august	- 76
Viiva SILLAK	01. august	- 75
Ilmar SUURKÜTT	13. august	- 70
Leo LUMMO	26. august	- 70
Rein KOIT	04. august	- 65
Edgar KARUSAAR	06. august	- 65
Eevi SEMM	07. august	- 55
Paul LIIVIK	21. august	- 55
Tatjana SMORODINA	22. august	- 50
Veera SUURKÜTT	13. september	- 93
Helmi RAPPU	12. september	- 84
Olga KALASAAR	19. september	- 83
Hilda LÕHMUS	25. september	- 83
Varvara ARUOTS	24. september	- 81
Anna KULLIMAA	02. september	- 78
Valentina KANDLA	11. september	- 78
Jelena KÄÄR	25. september	- 77
Heino NOORMETS	07. september	- 75
Aleksander HIRSIK	09. september	- 75
Vello TIGAS	01. september	- 70
Aino LUMMO	06. september	- 70
Jannes RAUDLA	17. september	- 70
Anu OJAVEER	04. september	- 65
Anatoli METSALUIK	28. september	- 55
Aivo POOLAK	04. september	- 50
Kalju SAVIMÄGI	05. september	- 50
Helgi PALATU	07. september	- 50
Vello LÕVI	18. september	- 50

Värskas Vallavalitsus ja Vallavolikogu mälestavad manalateele lahkunuid

Volli Vanamets	Diimar Kõiv
Veera Puuselg	Maria Varbla
Anna Karing	Elsa Kattai
Aleksei Varesepoeg	Aleksei Mets
Melania Laats	

Värskas valla kultuurikalender 2006

OKTOOBER

- 05.10 Värskas rattasõit, korraldaja OK Peko
 06.10 Õpetajate päeva tähistamine Saatsel Kultuurimajas
 22.10 Saatsel raamatukogu-60, korraldaja Saatsel Raamatukogu
 27.10 Playback show Värskas Kultuurikeskuses, korraldaja Värskas Gümnaasium

NOVEMBER

- 01.–04.11 Seto Talumuuseumi sünnipäevanädal, korraldaja STM
 11.11 Nahtsipäev Matsuris ja Saatses, korraldaja Kultuurikeskus koos filiaalidega
 12.11 Isadepäev, Värskas Lasteaias
 17.11 XIV Lastelaulupäev, Värskas Kultuurikeskuses, korraldaja Värskas Muusikakool

- 24.11 Kadrikarneval, Värskas Gümnaasiumis

DETSEMBER I

- 08.12 Oma kooli päev Värskas Gümnaasiumis
 17.12 A. Vabarna nim. omakultuuripreemia kätteandmine

11. STM SÜNNIPÄEV ehk muuseuminädal

Seto Talumuuseumi sünnipäevanädala iga päev on täis hulganisti toimetamist:

01. november AJALOOPÄEV

Käesoleval aastal möödub 80 aastat Põhjalaagri rajamise algusest. Sellel päeval on kõik huvilised oodatud kuulama ettekandeid Põhjalaagrist ning mälestushetkedele Põhjalaagri kivi juures. Muuseumis saab vaadata näitust "Põhjalaager 80".

02. november FILMIPÄEV

Igal täistunnil võimalik vaadata muuseumi fondis olevate filmide programmi.

03. november KÄSITÖÖPÄEV
 Muuseumis on oodatud kõik käsitöö tegijad, et arutada selle kvaliteeti, turgu jne.

04. november MUUSEUMIPÄEV

See päev on peo hõnguline, sest toimub vastuvõtt muuseumi toetajatele, annetajatele, sõpradele.

Avatud on fondid ja loodame, et muuseumihuvilised leiavad igal päeval endale midagi.

Seto Kuningriigi sõnolinõ Anastasia Puhm

Tulli üles hummokulla,

varra inne valõkõta.

Mõsi suu, sui pää,

känge ala au jala',

pääle pikä päävājala'.

Esi ohe olaluida,

peie kinni pihaluida.

Lässi välilä kaema,

ussõ tsõõri moro pääle.

Kuuli hõpõ helinätä,

kuuli kulla kuminata.

Astõ alla aida mano,

kere rõivakirstu mano.

Panni sälgä rõõmurõiva,

kaala ehte iiosa.

Rinda panni suurõ sõlõ,

suurõ sõlõ, laja lehe.

Ohis inämp olaluida,

piäs kinni pihaluida.

Võti nulgast nuiakõsõ,

kätte kinä kepikese.

Nuiast saie nopõ hopõn,

kepiast kinä varsakõnõ.

Tulli Peko ma pidolõ,

kuningata korjama.

Värskas Vallavalitsus ja Vallavolikogu tervitavad pisikesi vallakodanikke ning õnnitlevad nende vanemaid!

Anni Linnus
 Richard Land
 Gabriel Alexander Norre
 Rain-Rihard Koppel
 Egert Prost
 Jaana Metsakaev

TOIMETUSE INFO

Värskas valla sõnumid nr 3 (10), september 2006
 Toimetaja & korrektor:
 Rutt Riitsaar
 Telefon: 79 64 608
 e-mail: rutt@verska.ee

Valla veebileht: www.verska.ee
 Teostus: Andres Mandre Service,
 Tapa vald, 45 105,
 32 52 328; amandre@hot.ee
 Trükk: AS Trükis, Pargi 27F,
 Jõhvi 41 537, tel 33 72 666
 Järgmine leht detsembris 2006